

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-261/22

GN

v.

Procuratore generale presso la Corte di appello di Bologna

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal Corte suprema di cassazione)

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 21. prosince 2023

„Řízení o předběžné otázce – Soudní spolupráce v trestních věcech – Evropský zatýkací rozkaz – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Článek 1 odst. 3 – Článek 15 odst. 2 – Postup předávání mezi členskými státy – Důvody pro odmítnutí výkonu – Listina základních práv Evropské unie – Článek 7 – Respektování soukromého a rodinného života – Článek 24 odst. 2 a 3 – Zohlednění nejvlastnějšího zájmu dítěte – Právo každého dítěte udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s oběma rodiči – Matka malých dětí, které s ní žijí ve společné domácnosti“

1. *Předběžné otázky – Zrychlené řízení o předběžné otázce – Podmínky – Okolnosti odůvodňující urychlené projednání – Neexistence – Značný počet osob nebo právních situací, které jsou potenciálně dotčeny položenými otázkami – Nejistota ohledně důsledků, jaké bude mít rozhodnutí o ukončení původního řízení na péči o děti žalobce (Statut Soudního dvora, článek 23a; jednací řád Soudního dvora, čl. 105 odst. 1)*

(viz body 28–30)

2. *Soudní spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy – Předávání odsouzených nebo podezřelých osob vystavujícím justičním orgánům – Povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady – Právo na respektování soukromého a rodinného života – Povinnost zohlednit nejvlastnější zájem dítěte – Systémové nebo celoplošné nedostatky, pokud jde o podmínky odnětí svobody matek malých dětí a podmínky péče o tyto děti ve vystavujícím členském státě – Skutečné nebezpečí porušení základních práv dotyčných osob v důsledku takových podmínek – Domněnka dodržování uvedených práv – Ověření vykonávajícím justičním orgánem – Rozsah (Článek 4 odst. 3 první pododstavec SEU; Listina základních práv Evropské unie, článek 7 a čl. 24 odst. 2 a 3; rámcové rozhodnutí Rady 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, čl. 1 odst. 2 a 3)*

(viz body 38–46, 52, 53, 55, 57 a výrok)

Shrnutí

V červnu 2020 vydaly belgické orgány evropský zatýkací rozkaz (EZR) na GN za účelem výkonu trestu odnětí svobody, který jí byl uložen za trestné činy obchodování s lidmi a napomáhání nedovolenému přistěhovalectví, spáchané v letech 2016 a 2017.

Dne 2. září 2021 byla GN zatčena v Boloni (Itálie). V okamžiku zatčení byla těhotná a doprovázel ji její syn mladší tří let, který s ní žil ve společné domácnosti. Vzhledem k její situaci Corte d'appello di Bologna (Odvolací soud v Boloni, Itálie) požádal belgické orgány, aby mu poskytly informace týkající se mimo jiné způsobu, jakým jsou v Belgii vykonávány tresty uložené matkám žijícím s nezletilými dětmi, a opatření, která by byla vůči těmto dětem přijata; tyto informace mu však nebyly poskytnuty.

Rozsudkem ze dne 15. října 2021 uvedený soud odmítl předání GN z důvodu, že bez uspokojivé odpovědi na tuto žádost o informace není vůbec jisté, že v belgickém právu existuje režim odnětí svobody, který práva matek a jejich malých dětí chrání v podobné míře jako režim platný v Itálii.

Corte suprema di cassazione (Kasační soud, Itálie), k němuž byl podán kasační opravný prostředek proti tomuto zamítavému rozhodnutí a který je předkládajícím soudem, uvádí, že ustanovení platného italského zákona¹ ani rámcové rozhodnutí 2002/584² nestanoví jako důvod pro odmítnutí výkonu EZR případ, kdy je vyžádaná osoba matkou malých dětí, které s ní žijí ve společné domácnosti. Uvedený soud si nicméně klade otázku, zda může odmítnout výkon EZR z důvodu, že by předání matky malých dětí do vystavujícího členského státu mohlo ohrozit právo matky na respektování soukromého a rodinného života a nejvlastnější zájem jejích dětí, jak jsou chráněny v článcích 7 a 24 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“)³.

Velký senát Soudního dvora ve svém rozsudku rozhodl, že rámcové rozhodnutí 2002/584⁴ ve spojení s Listinou⁵ brání tomu, aby vykonávající justiční orgán odmítl předání osoby, na kterou byl vydán EZR, z důvodu, že tato osoba je matkou malých dětí, které s ní žijí ve společné domácnosti, ledaže zaprvé má tento orgán k dispozici informace, které prokazují existenci skutečného nebezpečí porušení základního práva na respektování soukromého a rodinného života této osoby a nejvlastnějšího zájmu jejích dětí z důvodu systémových nebo celoplošných nedostatků, pokud jde o podmínky odnětí svobody matek malých dětí a péče o tyto děti ve vystavujícím členském státě, a zadruhé existují závažné a prokazatelné důvody se domnívat, že vzhledem k jejich osobní situaci budou dotyčné osoby v důsledku takových podmínek vystaveny tomuto nebezpečí.

¹ – Legge n. 69 – Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (zákon č. 69 o ustanoveních pro uvedení vnitrostátního práva do souladu s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy) ze dne 22. dubna 2005 (GURI č. 98 ze dne 29. dubna 2005, s. 6), ve znění vyplývajícím z decreto legislativo n. 10 (legislativní nařízení č. 10) ze dne 2. února 2021 (GURI č. 30 ze dne 5. února 2021) a použitelném na skutkový stav v původním řízení.

² – Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“).

³ – Článek 7 Listiny se týká práva na respektování svého soukromého a rodinného života, zatímco čl. 24 odst. 2 stanoví, že „při všech činnostech týkajících se dětí [...] musí být prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte“. Odstavec 3 téhož článku stanoví, že „[k]aždé dítě má právo udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s oběma rodiči, ledaže by to bylo v rozporu s jeho zájmy“.

⁴ – Článek 1 odst. 2 a 3 tohoto rámcového rozhodnutí.

⁵ – Článek 7 a čl. 24 odst. 2 a 3 Listiny.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve uvedl, že rámcové rozhodnutí 2002/584 nestanoví možnost odmítnout výkon EZR pouze z toho důvodu, že vyžádaná osoba je matkou malých dětí, které s ní žijí ve společné domácnosti. S ohledem na zásadu vzájemné důvěry mezi členskými státy platí totiž domněnka, že podmínky odnětí svobody matky takových dětí a péče o tyto děti v členském státě, v němž byl vydán EZR, jsou takové situaci přizpůsobeny.

Nicméně rámcovým rozhodnutím 2002/584⁶ není dotčena povinnost ctít základní práva zaručená Listinou a konkrétně v projednávané věci práva zakotvená v článku 7 a čl. 24 odst. 2 a 3 Listiny. Povinnost zohlednit nejvlastnější zájem dítěte se tedy uplatní i v kontextu EZR vydaného na matku malých dětí, který sice není určen těmto dětem, ale má pro ně závažné důsledky. Každé dítě má právo udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s oběma rodiči, ledaže by to bylo v rozporu s jeho zájmy, při jejichž posouzení musí být zohledněny všechny okolnosti projednávané věci. Možnost rodiče a jeho dítěte být spolu je ostatně základním aspektem rodinného života.

Z toho plyne, že vykonávající justiční orgán může EZR ve výjimečných případech nevyhovět, existuje-li skutečné nebezpečí, že v důsledku výkonu tohoto EZR budou porušena výše uvedená základní práva. Nemá-li nicméně tento orgán jistotu, že pokud jde o odnětí svobody matek malých dětí a péči o tyto děti, existují ve vystavujícím členském státě podmínky srovnatelné s podmínkami existujícími ve vykonávajícím členském státě, nelze toto nebezpečí považovat za prokázané. Uvedený orgán je povinen v rámci dvoufázového přezkumu jednak ověřit, zda existují systémové nebo celoplošné nedostatky, pokud jde o tyto podmínky ve vystavujícím členském státě, nebo nedostatky, které se týkají uvedených podmínek a obzvláště ovlivňují objektivně určitelnou skupinu osob, a dále zda existují závažné a prokazatelné důvody se domnívat, že osobám, na které byl vydán EZR, hrozí v důsledku takových podmínek a vzhledem k jejich osobní situaci skutečné nebezpečí porušení jejich základních práv.

Má-li vykonávající justiční orgán za to, že nemá k dispozici všechny informace nezbytné k přijetí rozhodnutí o předání, musí požádat vystavující justiční orgán o poskytnutí doplňujících informací a vystavující justiční orgán je povinen mu je poskytnout. Aby totiž nebylo ochromeno fungování EZR, musí tyto orgány loajálně spolupracovat⁷.

Pouze tehdy, má-li vykonávající justiční orgán za to, že s ohledem na informace, které má k dispozici, včetně případné absence záruk poskytnutých vystavujícím justičním orgánem, může výkon EZR vyvolat skutečné nebezpečí porušení dotčených základních práv dotčených osob, musí tento orgán odmítnout tomuto EZR vyhovět.

⁶ – Článek 1 odst. 3 tohoto rámcového rozhodnutí.

⁷ – Zásada loajální spolupráce je stanovena v čl. 4 odst. 3 prvním pododstavci SEU.